

§ 184

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Vantaan yleiskaavan 2020 luonnoksesta**

HEL 2019-002140 T 10 03 01

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaa on laatinut luonnoksen kaupungin uudeksi yleiskaavaksi. Kaa-
valuonnosta on laadittu hyvässä dialogissa Helsingin kaupungin kans-
sa. Vastaavasti yhteistyö myös Östersundomin yhteisen yleiskaavan,
MAL 2019 -suunnitelman sekä muiden seudullisten suunnitelmien osal-
ta on ollut Helsingin ja Vantaan välillä sujuvaa ja toimivaa.

Kaavaluonnos vastaa Vantaan kasvupaineeseen ja ohjaa investointeja
tarkoituksenmukaisesti pääasiassa olemassa olevaan kaupunkiraken-
teeseen. Painopisteinä ovat joukkoliikennekaupungin kestävä kasvun
vyöhyke, nykyisten keskustojen kehittäminen, Vantaan ratikan kehitys-
käytävä sekä täydennysrakentaminen koko kaupungin alueella. Uusina
asemanseutuina yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan Kivistön keskusta
laajentava Lapinkylän asema, Vallinojan asemanseutu pääradan var-
ressa ja Östersundomin ensimmäinen uusi metroasema Länsisalmi.

Luonnoksen kaavaratkaisu on perusteltu. Yhdyskuntarakenteen tiivis-
täminen ja joukkoliikenteeseen tukeutuva kasvu ovat linjassa valmisteil-
la olevien Uusimaa 2050 -kaavan ja seudun MAL 2019 -suunnitelman
tavoitteiden kanssa. Kasvun ohjaaminen rakenteen sisään tukee kes-
tävää liikkumista, parantaa kaupunkitilan laatua ja vastaa urbaanin
asumisen kasvavaan kysyntään. Helsingin näkökulmasta on keskeistä,
että myös muissa kaupungeissa seudulla on korkeatasoista ja houkut-
televaa kaupunkiympäristöä, jossa yhteydet toimivat ja palvelut ovat lä-
hellä. Koska kaavaratkaisu keskittyy yhdyskuntarakenteen tiivistämi-
seen, on joitain nykyisiä työpaikka-alueita ja kaupan alueita erityisesti
joukkoliikenteen runko yhteyksien varrella muutettu asumiseen.

Yleiskaavan läpileikkaavana strategiana on kaupunkitilan laadun pa-
rantaminen. Kaavassa on esitetty joukkoliikennekaupungin maankäy-
tön tehostamista ja kaupunkitilan laatua ohjaavan strategisen merkin-
nän lisäksi merkintä katukuvan kehitysalue. Tiemäisten katu ympäristö-
jen täydennysrakentamista ohjaavalla merkinnällä tavoitellaan kortteli-
rakenteen eheytymistä ja paikan parempaa tunnistettavuutta keskusto-
jen läheisillä alueilla. Tämänkaltainen lähestymistapa on toimiva ja so-
pisi myös joidenkin helsinkiläisten esikaupunkialueiden tarkasteluun.

Liikennejärjestelmä

Vantaan yleiskaavan tavoitteena on luoda yhdyskuntarakennetta, jossa palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa myös ilman henkilöautoa. Laadukkaat seudulliset joukkoliikenteen runkoyhteydet, toimivat vaihtopaikat sekä pyöräilyn baanat lyhentävät matka-aikoja ja vahvistavat niihin tukeutuvan kaupunkirakenteen syntymistä. Kaavassa esitetyt suunnitteluratkaisut ovat kannatettavia, ja yleiskaavaratkaisu tukee hyvin tavoitetta lisätä kestäväää liikkumista seudulla.

Vantaalla sijaitsevan lentokentän merkitys koko Helsingin seudulle ja myös valtiontaloudelle on suuri. On erittäin tärkeää, että lentoaseman kehittämismahdollisuudet säilyvät myös tulevaisuudessa ja seudulla huolehditaan toimivista yhteyksistä lentoasemalle. Helsinki tukee ratkaisuja, joilla lentoaseman toimintamahdollisuuksia edistetään.

Joukkoliikenne

Vantaan yleiskaavan joukkoliikenneverkossa on painotettu hyvin seudullisen liikkumisen merkitystä. Siinä esitetyt Mellunkylästä Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentokentälle kulkeva pikaraitiotie ja muut joukkoliikenteen runkoyhteydet kytkeytyvät hyvin Helsingin yleiskaavassa esitettyihin runkoyhteyksiin. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota erityisesti Vantaan ratikan kytkemiseen tulevaan seudulliseen raitiotieverkostoon. Varistoon sijoitetun raitiovaunuvarikon riittävyys koko raitiotieverkon näkökulmasta tulee varmistaa jatkosuunnittelussa. Helsingin Viikin–Malmin raitotien yleissuunnitelmassa tullaan varautumaan Jakomäen ja Vaaralan väliseen yhdysraiteeseen.

Vantaan yleiskaavassa esitetty Lentoradan ja Tallinnan tunnelien linjaus vastaa viimeisimpiä ratasuunnitelmia, Helsingin seudun yhteistä tavoitetilaa ja on myös yhdenmukainen Uudenmaan maankuntakaa-vaehdotuksen ja Helsingin uuden yleiskaavan kanssa. Ratalinjaukset tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Pyöräliikenne

On erittäin hyvä asia, että pyöräliikenteen baanat ovat myös Vantaalla yleiskaavan pääkartalla. Tavoitteena on, että baanat muodostavat seudulla yhtenäisen kokonaisuuden. Baanojen määrittely yhteytenä tukee pyöräliikenteen laadukkaiden väylien toteuttamista, ja Helsinki tekee jatkossakin suunnitteluyhteistyötä baanojen yhteensovittamisessa kuntien rajoilla. On siis tärkeää, että myös Vantaalla baanaväylille asetetaan korkeat laadulliset tavoitteet.

Poikittaisen baanayhteyden (merkintä ”Pyöräilyn baanayhteystarve”) mahdollinen linjaus Helsingin puolella ei sisälly Helsingin yleiskaavan

mukaiseen pyöräliikenteen baanaverkkoon. Yhteyden jatkosuunnittelua on tarpeen jatkaa Helsingin ja Vantaan yhteistyönä.

Yleiskaavamerkinnot ja määräykset -osassa sekä yleiskaavan selostuksessa mainitaan moneen otteeseen termi kevyt liikenne. Keskenään hyvin erilaisten kulkumuotojen niputtaminen ei edistä laadukkaan kaupunkisuunnittelun toteutumista pyöräliikenteen tai jalankulun näkökulmasta. Termi pyöräliikenne korostaa polkupyörää tasavertaisena liikennemuotona esim. harrastuspyöräilyn sijaan, joten on suositeltavaa käyttää yleiskaavassa termiä pyöräliikenne.

Autoliikenteen pysäköinnin järjestämisestä määräämisen lisäksi yleiskaavan tulisi ohjata myös laadukkaiden pyöräpysäköinnin ratkaisujen kehittämiseen. Pelkän ”pysäköinnin” sijaan tulisi siis puhua kattavammin auto- ja pyöräpysäköinnistä.

Logistiikka

Helsingin kaupungin näkökulmasta on tärkeää, että Vantaan yleiskaavassa huolehditaan riittävästä logistiikka-aluevarauksista. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on tavoitteiden mukaista ja järkevää, mutta tätä ei tule tehdä seudullisesti merkittävien varastoalueiden kustannuksella. Onkin hyvä, että kaavaselostuksessa todetaan, että olemassa olevien yritysten toimintaedellytykset varmistetaan ja keskisuurille logistiikkahankkeille pyritään löytämään tilaa. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että seudullisen logistiikan ja esimerkiksi Helsingin sataman toimintaedellytykset eivät heikkene.

Viheryhteydet ja virkistys

Viheryhteyksien liittyminen Helsingin yleiskaavassa osoitettuun viherverkostoon on otettu hyvin huomioon. Viheryhteydet Malminkartanosta, Mätäjokivarresta, Vantaanjokivarresta, Haltialasta, Keravanjokivarresta, Malmin lentokentän ja Puistolalan alueelta sekä Jakomäen ja Mellunkylän alueelta liittyvät Vantaan viherverkostoon. Seudullisen verkoston kehittämisen kannalta on erityisen tärkeää, että Helsingin Vanhankaupunginlahdelta alkavaa Jakomäen, Vaaralan ja Hakunilan liikuntapuis-ton kautta kulkevaa vihersormeaa Sipoonkorpeen kehitetään kaupunkien yhteistyönä.

Kaavassa on otettu huomioon myös ekologiset yhteydet, jokivarsien virkistysvyöhykkeen kehittäminen ja ohjeelliset virkistysreitit, pyöräilyn baanat ja baanayhteystarpeet, mikä tukee seudullisen virkistysverkoston kehittämistä. Pyöräilyn baanayhteystarve on osoitettu Helsingin puolelle Haltialasta Kuninkaantammentien suuntaisesti Hämeenlinnanväylälle saakka.

Vantaan yleiskaavan 2020 luonnoksen suhde Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan

Vantaan yleiskaava 2020 tulee korvaamaan Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan alueella. Östersundomin yhteinen yleiskaava on hyväksytty joulukuussa 2018, mutta hyväksymispäätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Vantaan yleiskaavan 2020 luonnos noudattaa Östersundomin yleiskaavassa tehtyjä ratkaisuja. Kaavamerkinnoissä ja –määräyksissä on pieniä eroja, mutta kaavojen välillä ei ole ristiriitaa. Kaavat muodostavat riittävän yhtenäisen lähtökohdan tarkemmalle suunnittelulle Vantaan ja Helsingin raja-alueella. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin yksityiskohtiin.

Östersundomin yleiskaavan toteuttamisen kannalta tärkeä Sipoonkorven ja Mustavuoren välinen ekologinen yhteys on huomioitu Vantaan yleiskaavan ajoitusmääräyksissä ja ekologisen runkoyhteyden merkinnällä. Östersundomin yleiskaavassa ekologisesta yhteydestä on määrätty yksityiskohtaisemmin.

Östersundomin yleiskaavaan on merkitty Länsisalmen alueelle metron lisäksi pikaraitiotie / joukkoliikenteen nopea runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa bussiratkaisuna ja joka jatkuu Helsingin alueelle. Kyseessä on pitkän tähtäimen varaus, jonka toteuttaminen ei ole edellytyksenä Östersundomin yleiskaavan toteuttamiselle. Yleiskaavojen yhdenmukaisuuden ja riittävän tilavarauksen varmistamiseksi vastaava merkintä, joukkoliikenteen runkoyhteys, on syytä merkitä myös Vantaan yleiskaavaan.

Östersundomin yleiskaavassa edellä mainittu pikaraitiotielinjaus seuraa Länsisalmen alueella pääkatua, joka toimii kaavamääräyksen mukaan seudullisen tieyhteyden osana. Vantaan yleiskaavassa on käytetty merkintää liikenneyhteys, tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä. Seudullinen yhteys tulee huomioida myös Vantaan yleiskaavassa. Kehä III:n ja Itäväylän liittymä on Östersundomin yleiskaavassa esitetty eritasoliittymän symbolilla, mikä olisi myös hyvä huomioida.

Östersundomin yleiskaavassa on Sipoonkorven ja Mustavuoren väliseen tärkeään ekologiseen yhteyteen liittyen merkitty vihersillat tai -alikulut. Vantaan yleiskaavaan näitä ei ole merkitty, mutta ne tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa.

Östersundomin yleiskaavan tavoitteellinen virkistysverkkosuunnitelma on huomioitu keskeisiltä osin Vantaan yleiskaavassa.

Viikki-Kivikko -vihersormen ja Sipoonkorven laajojen metsäalueiden kytkeytyneisyys on tärkeää. Seudullisen virkistysyhteyden toteutuminen tulee huomioida Vantaan yleiskaavassa. Östersundomin yleiskaavassa on esitetty virkistysyhteys Ojangon ja Norrbergetin alueiden välille.

Vantaan yleiskaavassa ohjeellinen ratsastusreitti on linjattu Östersundomin yleiskaavan virkistysverkkosuunnitelmasta poiketen. Ratsastusreittien osalta voidaan kuitenkin todeta, että alueella tulee turvata riittävät yhteydet ja reittien sijainti voi tarkentua tarkemmassa suunnittelussa.

Östersundomin yleiskaavan virkistysverkkosuunnitelmassa esitetty pyöräilyn laatukäytävä eli baana olisi syytä huomioida myös Vantaan yleiskaavassa.

Östersundomin yleiskaavassa osoitetut tärkeimmät yhdyskuntatekniset johdot, putket ja tunnelit olisi syytä huomioida myös Vantaan yleiskaavassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, kartta
- 2 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, määräykset
- 3 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, selostus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 21.3.2019 mennessä. Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 10.4.2019 saakka.

Esittelijä

09.04.2019

Asia/8

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, kartta
- 2 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, määräykset
- 3 Vantaan yleiskaava 2020 luonnos, selostus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano